

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/63/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414209378
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6414209378.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci starostlivosti o maloletú O. A., nar. XX. XX. XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, dieťa rodičov matky O. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. D. č. XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Luciou Sklenárovou, so sídlom Advokátskej kancelárie SNP 94, 965 01 Žiar nad Hronom, a otca B. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom H., ul. O. XXX/XXX, zastúpeného Špireková & Partners, s. r. o., Advokátska kancelária so sídlom Námestie Matice slovenskej 6, 965 01 Žiar nad Hronom, za ktorú koná JUDr. Barbara Špireková, usadená euroadvokátka, v konaní o nariadenie predbežného opatrenia o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 7P/25/2014-19 z 31. 07. 2014, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu mení tak, že návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietá.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd na návrh otca nariadil predbežné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloleté dieťa do jeho osobnej starostlivosti, matke uložil povinnosť prispievať na dieťa výživným mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima, určeného osobitným zákonom (aktuálne 27,13 €), vždy do 15-teho dňa kalendárneho mesiaca, vopred k rukám otca, počnúc dňom nariadenia predbežného opatrenia a otcovi maloletej uložil povinnosť do 30 dní od doručenia tohto uznesenia podať návrh vo veci samej na novú úpravu rodičovských práv k maloletému dieťaťu. Rozhodnutie o trovách konania ponechal súd na rozhodnutie vo veci samej.

Súd po oboznámení sa s návrhom na vydanie predbežného opatrenia a s listinnými dokladmi spolu s ním predloženými, ako aj s pripojeným spisom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 10P/208/2011, rozsudkom sp. zn. 6C/152/2011 (právoplatným 12. 05. 2012) zistil, že maloleté dieťa pochádza z rozvedeného manželstva rodičov a na základe dohody bolo zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorá podľa tvrdenia otca maloletej fungovala až do času, kedy jej matka uzavrela nové manželstvo a zmenila bydlisko. Dieťa má problém zvyknúť si na nové prostredie ako i na novú rodinu, matka s manželom pracujú na zmeny a starostlivosť o dieťa zabezpečujú cudzí ľudia - rodičia manžela matky maloletej, alebo je maloleté dieťa doma samé. Matka začala dieťaťu zakazovať rôzne voľnočasové aktivity, okrem iného aj plavecký krúžok, ktorý je súčasťou vyučovania. Dieťa pri odovzdávaní matke plače a schováva sa; odchody dieťaťa od neho ku matke sú veľmi stresujúce a bolestivé pre všetkých. Dieťa sa odchodu bráni, schováva sa pod písací stôl a žalostne prosí, aby nemuselo ísť k matke. Matka je navyše momentálne tehotná s novým partnerom, pričom o dieťa nejavi primeraný záujem, nie je schopná zabezpečiť oň primárnu starostlivosť, dieťa chodí od nej hygienicky zanedbané. Dieťa býva u matky často bez jedla, vyvrcholením čoho bol jeho kolaps 20. 07. 2014 z nedostatku jedla; vždy po dvoch týždňoch pobytu u matky schudne o 3 kg na hmotnosti. Problém je aj v tom, že matka núti dieťa jesť a piť produkty z domáceho chovu aj napriek tomu, že ich dieťa odmieta, lebo mu domáce mlieko nechutí. Naopak, v čase, keď je maloletá v osobnej starostlivosti otca, on sa jej venuje, trávia spolu voľný čas, podporuje ju vo voľnočasových aktivitách, dieťa je na neho citovú naviazané a ich vzťah je príkladným harmonickým vzťahom otca a dcéry. Podobný vzťah má so starými rodičmi z otcovej

strany, s ktorými trávi čas a ktorí jej maximálne vyhovujú, prostredie u otca a starých rodičov z otcovej strany dôverne pozná, pretože tam vyrastala a cíti sa tam v bezpečí.

Súd návrhu na vydanie predbežného opatrenia za použitia ustanovení § 75 ods. 1, 6, § 76 ods. 1 písm. b/ zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) a § 36 ods. 1 veta prvá zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej aj „ZR“) vyhovel, pretože od času, kedy bola schválená striedavá osobná starostlivosť ku dňu rozhodnutia o predbežnom opatrení došlo k podstatnej zmene pomerov, než z akých súd vychádzal pri svojom predchádzajúcom rozhodnutí. Dôvodom pre vydanie predbežného opatrenia bol podľa okresného súdu závažný fakt, a síce, že u maloletej O. sa opakovane vyskytujú emotívne reakcie v čase jej odchodu k matke, ktorému sa bráni. Vzhľadom na to, že súd je povinný zo svojej moci chrániť záujmy dieťaťa, s prihliadnutím na opakujúce sa negatívne reakcie maloletej O. pri jej odovzdávaní matke a jej jednoznačné vyjadrenia, že chce byť s otcom, ako aj s prihliadnutím na vyjadrenie opatrovníka k návrhu, berúc do úvahy skutočnosť, že matka maloletej je tehotná a príchodom súrodenca do rodiny nastane pre O. ďalšia zmena, súd predbežným opatrením zveril maloletú do starostlivosti otca. Je potrebné maloletej ponechať väčší časový priestor na to, aby sa stabilizovala, zžila s prostredím novej rodiny, postupne si zvykla na všetky zmeny, ktoré nastali v jej živote po rozvode rodičov a ktoré sa jej bytostne dotýkajú. Za danej situácie je pre ňu najvhodnejšie prostredie v domácnosti u otca, tu sa cíti doma a v bezpečí, pozná ho; sama svojimi bezprostrednými reakciami, ktoré odpozoroval opatrovník pri šetrení pobytu (držanie otca za ruku, túlenie, vrúcne objímanie otcovej mamy) dala najavo lásku tak otcovi, ako aj k svojej starej matke zo strany otca.

Súd neupravoval styk maloletej s matkou vzhľadom na vyjadrenie samotného dieťaťa, že svoju matku chce navštevovať, ale aj na vyjadrenie otca, ktorý styku s matkou nemieni brániť. Vzhľadom ku gravidite matky bol súd toho názoru, že v danom prípade je vhodnejšia dohoda rodičov o realizácii styku matky s maloletou O. pred jej striktnou úpravou, pri ktorej by mohlo dôjsť ku kolízii v čase prípadnej hospitalizácie matky. Súd zároveň apeloval na rodičov, aby eliminovali pred maloletým dieťaťom svoje negatívne správanie, ktoré dieťa vníma veľmi intenzívne, pretože aj tieto javy sa môžu podpísať pod jej reakcie.

Proti uzneseniu okresného súdu podala v zákonnej lehote odvolanie matka. Žiadala, aby odvolací súd uznesenie o nariadenom predbežnom opatrení zrušil, prípadne, aby uznesenie zmenil tak, že jej upraví styk s dieťaťom počas každého párneho víkendu v čase od piatku od 15.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a každú stredu od 15.00 hod. do 19.00 hod.. Poukázala na to, že maloletá O. sa nikdy pred ňou nevyjadrila, že by chcela ísť len k otcovi; ona má s ňou normálny dobrý vzťah. Uznala, že dieťa má dobrý vzťah aj s otcom, avšak návrh na nariadenie predbežného opatrenia považuje zo strany otca za účelový, pretože maloletému dieťaťu nehrozí bezprostredne hroziaca ujma, pokiaľ by zostala aj v jej starostlivosti. Otec s ňou túto možnosť ani len nekonzultoval; svoj negatívny postoj voči nej ako matke otec dieťaťa rieši prostredníctvom maloletej, ktorej názor akceptuje za podmienky, že tento nie je ovplyvnený otcovým názorom, resp. názorom starých rodičov zo strany otca. Po rozvode pravidelne s dieťaťom navštevovala psychologickú poradňu, aby lepšie zvládalo rozchod rodičov. Pri odchode z domácnosti otca nikdy nevznikli žiadne problémy a neprejavili sa žiadne negatívne reakcie pri odovzdávaní dieťaťa matke. Matka poprela tvrdenia otca ohľadom jej tehotenstva, ktoré by malo znamenať zníženie jej záujmu ako matky o maloletú O.. V čase, keď je maloletá v jej domácnosti, chodia spoločne na výlety, hrajú spoločenské hry. V novom prostredí bývajú už rok, maloletá má samostatnú detskú izbu a všetko potrebné na voľno časové aktivity a štúdium. S dieťaťom nikdy vážnejšie problémy neboli a podľa matky si už na nové prostredie zvyklo. Počas školského roka chodievala spať už okolo 20.00 hod., preto mu ranné vstávanie nikdy nerobilo problém. Vzdialenosť O. D. a H. je 24, nie 34 km a na uvedenej linke pracuje jej súčasný manžel ako vodič, ktorý tak dohliadne na maloleté dieťa. Dôvodom jej nesúhlasu s cyklokrosovým krúžkom nebola vzdialenosť, ale odporúčenie lekárky vzhľadom na otrasy pri danom športe (u maloletej bolo konštatované podozrenie na epilepsiu). Z iných krúžkov ona dieťa neodhlasovala, na plavecký výcvik chodilo v rámci vyučovania v čase, keď bola u otca. Priznala, že na tzv. veľké rodičovské združenia chodil otec dieťaťa, avšak počas konzultačných dní sa ona pravidelne ohľadom dieťaťa informovala. K svojmu tvrdeniu predložila stanovisko riaditeľky školy, ako aj potvrdenie úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Odmietla, že by zanedbávala hygienu svojej dcéry. O maloletú O. sa od malička starala, aj keď žili v spoločnej domácnosti s jej otcom. Ona ako zdravotná sestra v Nemocnici v Žiari nad Hronom na novorodeneckom oddelení má dostatok vedomostí ohľadom starostlivosti o deti. S maloletou pravidelne navštevuje aj obvodnú lekárku, ktorá by si určite známky zanedbania alebo strádania všimla, čo potvrdila aj vo svojej lekárskej správe (viď lekársku správu B.. W. A. a pracovný posudok). Rovnako poprela, že by kolapsový stav maloletého dieťaťa nastal v dôsledku neosvojenia stravovacieho režimu v novom prostredí. O kolapse sa matka dozvedela z návrhu na vydanie predbežného opatrenia, o tomto ju nikto neinformoval; mala vedomosť o tom, že v

ten deň (20. 07. 2014) O. jedla na obed koláče a pitie mala so sebou. V daný deň išla s otcom a starými rodičmi na pohreb, pričom ku kolapsu mohlo dôjsť v dôsledku tejto skutočnosti. Dieťa malo byť odvezené do najbližšej nemocnice v Žiari nad Hronom a nie do vzdialenej nemocnice vo Zvolene. Poukázala na to, že maloleťmu dieťaťu dáva vhodnú stravu, pričom ho nikdy nenútila piť domáce mlieko, i keď sa mu snažila vysvetliť, že je zdravšie, ale pokiaľ ho odmietalo naďalej, tak mu mlieko začala kupovať v obchode. Otec maloletej takisto pracuje a v tom čase sa maloleťmu dieťaťu venujú starí rodičia. Na jednej strane je to pre dieťa obohacujúce, ale na druhej strane práve v súvislosti s jej tehotenstvom a rodičovskou dovolenkou vzniká možnosť starať sa o maloletú O. osobne. Nepovažovala za správne ponechať styk s maloletou na jej ľubovôli.

Nevidela dôvody a podmienky na nariadenie predbežného opatrenia. Z rozhodnutia vôbec nevyplýva, aká bezprostredná ujma dieťaťu hrozí. Naopak, práve ponechaním len v starostlivosti otca, čo i len dočasne, môže dôjsť k zhoršeniu vzťahov maloletej k matke v dôsledku negatívneho postoja otca k matke a tým k ujme maloletej na jej psychickom stave.

K odvolaniu matky sa vyjadril prostredníctvom svojej právnej zástupkyne otec, ktorý navrhol uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdiť. Nie je dôvod, pre ktorý by odvolací súd nemal súhlasiť s argumentáciou, použitou súdom prvého stupňa, pretože od posledného rozhodnutia došlo k podstatnej zmene pomerov na strane účastníkov. Zopakoval argumenty z návrhu na vydanie predbežného opatrenia.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom § 212 ods. 1 a § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a uznesenie okresného súdu podľa § 220 O. s. p. zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 O. s. p.), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O. s. p.).

Podľa § 74 ods. 1 O. s. p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie; ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Odvolanie matky je dôvodné.

Zo spisu okresného súdu vyplýva, že maloleté dieťa pochádza z manželstva rodičov, ktoré bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 6C/152/2011 zo dňa 12. 04. 2012, právoplatného 12. 05. 2012, v ktorom ohľadom úpravy práv a povinností došlo ku schváleniu dohody rodičov o striedavej starostlivosti o maloleté dieťa a to v dvojtýždňových intervaloch. V priebehu rozvodového konania prebiehalo konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloleťmu dieťaťu na čas do rozvodu pod sp. zn. 10P/208/2011, v priebehu ktorého žiadal otec o nariadenie predbežného opatrenia ohľadom zverenia maloletej do jeho osobnej starostlivosti, ktoré súd zamietol a krajský súd potvrdil a následne na návrh matky bola predbežným opatrením zverená maloleť do jej osobnej starostlivosti, pričom na odvolanie otca krajský súd toto uznesenie potvrdil. Následne konanie o úprave práv a povinností rodičov k maloleťmu dieťaťu na čas do rozvodu bolo vzhľadom na späťvzatie otca zastavené podľa § 96 ods. 1 O. s. p. (viď uznesenie 10P/208/2011-136 z 13. 04. 2012, právoplatné 09. 06. 2012).

Návrhom zo dňa 25. 07. 2014 sa otec maloleťmu dieťaťu domáhal nariadenia predbežného opatrenia ohľadom zverenia maloletej do jeho osobnej starostlivosti. Tomuto predbežnému opatreniu okresný súd vyhovel s tým, že otcovi uložil povinnosť podať v lehote 30 dní od doručenia predbežného opatrenia návrh vo veci samej. Otec prevzal uznesenie dňa 01. 08. 2014; krajský súd dopytom na Okresnom súde Žiar nad Hronom zistil, že dňa 28. 08. 2014 otec podal návrh vo veci samej na novú úpravu práv a povinností rodičov k maloleťmu dieťaťu zverením maloleťmu dieťaťu do jeho osobnej starostlivosti; konanie je vedené pod sp. zn. 19P/72/2014.

Krajský súd sa stotožňuje s dôvodmi uvedenými v odvolaní matky maloleťmu dieťaťu.

V rozhodnutí o nariadení predbežného opatrenia, v návrhu otca ako aj v celom spisovom materiáli ohľadom predbežného opatrenia chýba impulz na potrebu a nevyhnutnosť dočasnej úpravy formou predbežného opatrenia. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia nie je dôvodný; odvolací súd má za to, že vôbec nie sú dané dôvody na jeho vydanie. Otec ani v návrhu na vydanie predbežného opatrenia netvrdí také skutočnosti, ktoré by svedčili o nevyhnutnosti a naliehavosti právnej úpravy rodičov k

maloletému dieťaťu v podobe zverenia do výchovy a opatery jemu ako otcovi práve takouto právnou formou rozhodnutia. O dieťa je riadne postarané spôsobom, ktorý vyžaduje jeho vek, potreby, záujmy a zdravotný stav. Obaja rodičia majú vytvorený k dieťaťu dobrý citový vzťah, obaja majú preň zabezpečené bývanie. Odvolací súd nesúhlasí s názorom okresného súdu, že je potrebné predbežným opatrením zveriť maloleté dieťa do osobnej starostlivosti otca. Z doposiaľ zabezpečeného dokazovania nevyplývajú zásadné skutočnosti, nevyhnutné pre dočasné rozhodnutie o zmene výchovného prostredia maloletého dieťaťa. Otec namieta starostlivosť matky o dieťa počas plnenia striedavej starostlivosti a žiada zveriť dieťa do výlučnej osobnej starostlivosti svojej; o tomto bude rozhodovať okresný súd vo veci samej po vykonaní náležitých a adekvátneho dokazovania.

Nariadenie predbežného opatrenia je podľa zákonných predpokladov prípustné a opodstatnené vtedy, ak právne vzťahy, ktoré existujú medzi účastníkmi, vyžadujú dočasnú úpravu a aj to len vtedy, ak je táto dočasná úprava potrebná, a ak v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav a nezasiaha do nich neprimeraným spôsobom. Odvolací súd nezistil, že by bolo nutné vydanie predbežného opatrenia z dôvodu lepšieho zaistenia potrieb maloletého dieťaťa s prihliadnutím na citové väzby, vývinové potreby, stabilitu výchovného prostredia. V konaní vo veci samej, ktoré v súčasnosti prebieha, je priestor a zákonné možnosti na vykonanie dôkazov a pri aktívnej spolupráci rodičov môže prvostupňový súd v krátkom čase meritórne rozhodnúť.

Naliehavá potreba dočasnej úpravy v danej veci nebola preukázaná ani s prihliadnutím na § 75 ods. 2 O. s. p. (od 01. 01. 2012 v novelizovanom znení zákona č. 388/2011 Z. z.), kde pri nariaďovaní predbežných opatrení v konaniach starostlivosti súdu o maloletých nie je potrebné zdôvodňovať nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, ale postačuje zdôvodnenie potreby dočasnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa v jeho záujme. Touto novelou sa mala odstrániť neprimeraná tvrdosť právnej úpravy, pretože neodôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy bolo často dôvodom, že sa nenariadilo predbežné opatrenie aj napriek tomu, že napr. zmena zverenia dieťaťa sa ukázala ako vhodnejšia, nie však nevyhnutná. V danom prípade bez vykonaného dokazovania však nemožno hovoriť o vhodnejšej zmene výchovného prostredia pre maloleté dieťa len prostredníctvom predbežného opatrenia. Doposiaľ platná úprava rodičovských práv a povinností - striedavá osobná starostlivosť - rozsudkom bola nariadená pred dvomi rokmi po vykonaní riadneho dokazovania a podľa vyjadrenia samotných účastníkov funguje.

Odvolací súd preto zmenil rozhodnutie prvostupňového súdu a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.